
Normativa derivada de la Llei de prevenció de riscos laborals i altres normes

PID_00269284

Carmen Soler Pagán

Temps mínim de dedicació recomanat: 5 hores

Carmen Soler Pagán

L'encàrrec i la creació d'aquest recurs d'aprenentatge UOC han estat coordinats per la professora: Mar Sabadell i Bosch (2019)

Primera edició: setembre 2019
© Carmen Soler Pagán
Tots els drets reservats
© d'aquesta edició, FUOC, 2019
Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona
Realització editorial: FUOC

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars dels drets.

Índex

Introducció	7
Objectius	9
1. El desenvolupament reglamentari en matèria de prevenció de riscos	11
1.1. Normativa reglamentària de caràcter general: relativa al desenvolupament dels serveis de prevenció	12
1.2. Normativa reglamentària de caràcter general: relativa a la Inspecció de Treball	13
1.3. Normativa reglamentària de caràcter general: Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball	13
1.4. Normativa reglamentària de caràcter general: coordinació d'activitats preventives	15
2. Normativa reglamentària específica relativa a llocs, equips de treball, utilització d'equips de protecció individual i senyalització	18
2.1. Reial decret 486/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut en els llocs de treball	18
2.2. Reial decret 1215/1997, de 18 de juliol, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització dels equips de treball pels treballadors	19
2.3. Reial decret 773/1997, de 30 de maig, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a la utilització pels treballadors d'equips de protecció individual	24
2.3.1. Identificació dels EPI	25
2.3.2. Elecció dels EPI	26
2.3.3. Distribució dels EPI	27
2.3.4. Renovació dels EPI	28
2.4. Reial decret 485/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes en matèria de senyalització de seguretat i salut en el treball	28
3. Normativa reglamentària de protecció contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents durant les tasques	30
3.1. Reial decret 2060/2008, de 12 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament dels equips de pressió i les seves instruccions tècniques complementàries	30

3.2.	Reial decret 413/1997, de 21 de març, sobre protecció operacional dels treballadors externs amb el risc d'exposició a radiacions ionitzants per intervenció en zona controlada	31
3.3.	Reial decret 487/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a la manipulació manual de càrregues que comporti riscos, en particular dorsolumbars, per als treballadors	31
3.4.	Reial decret 488/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives al treball amb equips que inclouen pantalles de visualització	32
3.5.	Reial decret 664/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant la feina	33
3.6.	Reial decret 665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant la feina	34
3.7.	Reial decret 374/2001, de 6 d'abril, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb els agents químics durant la feina	35
3.8.	Reial decret 614/2001, de 8 de juny, sobre disposicions mínimes per a la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors davant del risc elèctric	36
3.9.	Reial decret 681/2003, de 12 de juny, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors exposats als riscos derivats d'atmosferes explosives en el lloc de treball	36
3.10.	Reial decret 783/2001, de 6 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament sobre protecció sanitària contra radiacions ionitzants	37
3.11.	Reial decret 396/2006, de 31 de març, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut aplicables als treballs amb el risc d'exposició a l'amiant	38
3.12.	Reial decret 330/2009, de 13 de març, pel qual es modifica el Reial decret 1311/2005, de 4 de novembre, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors davant dels riscos derivats o que es puguin derivar de l'exposició a vibracions mecàniques	39
3.13.	Reial decret 286/2006, de 10 de març, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició al soroll	40
3.14.	Reial decret 130/2017, de 24 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament d'explosius	42
3.15.	Reial decret, de 23 d'abril, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a radiacions òptiques artificials	43

4. Normativa reglamentària per a reforçar la protecció d'alguns col·lectius de treballadors exposats a riscos específics.....	44
4.1. Reial decret 417/2015, de 29 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de les empreses de treball temporal	44
4.2. Reial decret 298/2009, de 6 de març, pel qual es modifica el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció, en relació amb l'aplicació de mesures per a promoure la millora de la seguretat i de la salut en el treball de la treballadora embarassada, que hagi donat a llum o en període de lactància	46
5. Altres normatives reglamentàries.....	48
5.1. Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals en el Sistema de la Seguretat Social i s'estableixen criteris per a la seva notificació i registre	48
5.2. Reglaments de desenvolupament d'infraccions i sancions	49
6. Les normes tècniques.....	50
6.1. Notes tècniques de prevenció	50
6.1.1. Guies de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball	50
6.2. Normes en matèria de seguretat i salut en el treball	51
6.2.1. Normes tècniques	51
6.2.2. Normes harmonitzades	52
7. Les normes de les comunitats autònomes.....	53
Resum.....	54
Bibliografia.....	55
Annex.....	56

Introducció

Aquest mòdul apropa l'estudiant al desenvolupament reglamentari de la Llei de prevenció de riscos laborals i altres normes d'interès.

A la primera part, tractem el desenvolupament reglamentari de la Llei de prevenció de riscos laborals i dividim aquest apartat en l'anàlisi de les normes de caràcter general, abordant l'estudi de les relatives als serveis de prevenció, la inspecció de treball, la comissió nacional de seguretat i salut en el treball, i la coordinació d'activitats preventives.

A la segona part, aprofundim sobre la normativa específica relativa als llocs de treball, els equips de protecció individual, la utilització d'equips de treball i la senyalització, tota la qual derivada de la transposició de directives europees de seguretat i salut en el treball.

A la tercera part, ens introduïrem en l'estudi dels reglaments derivats de la Llei de prevenció de riscos laborals, l'objecte dels quals és la protecció enfront de determinats agents, i ens centrarem en els que es refereixen als equips de pressió, el risc a radiacions ionitzants, la manipulació manual de càrregues, l'ús de pantalles de visualització de dades, el risc a agents biològics, l'exposició a agents cancerígens, l'exposició a agents químics, la protecció de la salut i seguretat dels treballadors enfront del risc elèctric, la protecció sanitària contra radiacions ionitzants, la protecció enfront dels derivats d'atmosferes explosives en el lloc de treball, les disposicions mínimes de seguretat i salut aplicables a les feines el risc d'exposició a l'amiant, la protecció derivada o que es pugui derivar de l'exposició a vibracions mecàniques, la protecció de la salut i seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició al soroll, el reglament d'explosius i el reglament sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a radiacions òptiques artificials.

A la quarta part, abordem les normes de desenvolupament reglamentari de millora de la protecció en sectors i activitats específiques, com ara la relativa a centres i establiments militars, la Guàrdia Civil, els funcionaris del Cos Nacional de Policia, i finalment, les disposicions mínimes de seguretat i salut en el treball a bord dels vaixells de pesca, en obres de construcció i activitat minera.

A la cinquena part, analitzem la normativa reglamentària per a reforçar la protecció d'alguns col·lectius de treballadors exposats a riscos específics, com és el cas d'empreses de treball temporal o l'aplicació de mesures de millora de la salut i seguretat i de la salut en el treball de treballadores embarassades.

A la sisena part, tanquem el bloc de normativa reglamentària, amb el tractament d'altres normes, com la relativa al quadre de malalties professionals o reglaments de desenvolupament d'infraccions i sancions.

Finalment, tractem normes tècniques i les normes de les comunitats autònomes.

Objectius

1. Explicar què són els reglaments de desenvolupament de la Llei de prevenció de riscos laborals.
2. Categoritzar els reglaments de desenvolupament de la Llei de prevenció de riscos laborals.
3. Contextualitzar i conèixer els reglaments que recullen matèries de caràcter general.
4. Classificar els reglaments de normes de protecció a determinats agents.
5. Conèixer les normes de caràcter sectorial, de millora de la protecció en sectors o activitats específiques i la protecció de col·lectius de treballadors exposats a riscos específics.
6. Identificar les notes tècniques de prevenció i les guies tècniques com a eines per als professionals.
7. Distingir les normes tècniques com a documents d'aplicació voluntària o obligatòria.
8. Entendre l'abast de les normes de desenvolupament reglamentari i altres normes tècniques.

1. El desenvolupament reglamentari en matèria de prevenció de riscos

L'article 6 de la **Llei de prevenció de riscos laborals** estableix les matèries que el Govern ha de regular, amb la consulta prèvia a les organitzacions sindicals i empresarials més representatives. Així, distingeix:

- **Requisits mínims** que han de reunir les condicions de treball per a la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors.
- **Limitacions o prohibicions** que afectaran les operacions, els processos i les exposicions laborals a agents que comportin riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors. Especificament, es podrà establir la submissió d'aquests processos o operacions a tràmits de control administratiu, i també, en el cas d'agents perillosos, la prohibició d'utilitzar-los.
- **Condicions o requisits especials** per a qualsevol dels supòsits previstos a l'apartat anterior, com ara l'exigència d'un ensinistrament o formació prèvia o l'elaboració d'un pla en el qual es continguin les mesures preventives que cal adoptar.
- Procediments d'avaluació **dels riscos** per a la salut dels treballadors, normalització de metodologies i guies d'actuació preventiva.
- Modalitats d'organització, **funcionament i control** dels serveis de prevenció, considerant les peculiaritats de les petites empreses amb la finalitat d'evitar obstacles innecessaris per a la seva creació i desenvolupament, i també capacitats i aptituds que hagin de reunir els esmentats serveis i els treballadors designats per a desenvolupar l'acció preventiva.
- Condicions de treball o mesures preventives específiques en **tasques especialment perilloses**, en particular si per a aquestes hi ha previstos controls mèdics especials, o quan es presentin riscos derivats de determinades característiques o situacions especials dels treballadors.
- Procediment de **qualificació de les malalties professionals**, i també requisits i procediments per a la comunicació i la informació a l'autoritat competent dels danys derivats del treball.

Sobre la base d'aquest mandat s'han dictat les normes reglamentàries, que dividirem per tal de facilitar-ne l'estudi en:

- Normativa reglamentària de caràcter general.
- Normativa reglamentària específica relativa a llocs, equips de treball, utilització d'equips de protecció individual i senyalització.
- Normativa reglamentària de protecció contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents durant el treball.
- Normativa reglamentària de millora de la protecció en sectors o activitats específiques.
- Normativa reglamentària per a reforçar la protecció d'alguns col·lectius de treballadors exposats a riscos específics.
- Una altra normativa reglamentària.

En aquest primer apartat passarem a estudiar la normativa reglamentària de caràcter general.

1.1. Normativa reglamentària de caràcter general: relativa al desenvolupament dels serveis de prevenció

Aquí es recullen les normes relatives al desenvolupament reglamentari dels serveis de prevenció, que a continuació relacionem a manera de resum:

- Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció.
- Ordre TIN/2504/2010, de 20 de setembre, per la qual es desenvolupa el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció, pel que fa a l'acreditació d'entitats especialitzades com a serveis de prevenció, memòria d'activitats preventives i autorització per a dur a terme l'activitat d'auditoria del sistema de prevenció de les empreses.
- Reial decret 1993/1995, de 7 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament sobre col·laboració de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social.
- Reial decret 843/2011, de 17 de juny, pel qual s'estableixen els criteris bàsics sobre l'organització dels recursos per a desenvolupar l'activitat sanitària dels serveis de prevenció.
- Resolució de 28 de desembre de 2004, de la Secretaria d'Estat de la Seguretat Social, per la qual es fixen nous criteris per a la compensació de costos prevista en l'article 10 de l'Ordre de 22 d'abril de 1997, pel qual es regula el règim de funcionament de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social en el desenvolupament d'activitats de prevenció de riscos laborals.

Informació complementària

Els serveis de prevenció i la seva normativa de desenvolupament seran estudiats amb detall en el mòdul corresponent a l'*Organització de la prevenció*.

- Ordre TAS/3623/2006, de 28 de novembre, per la qual es regulen les activitats preventives en l'àmbit de la Seguretat Social i el finançament de la Fundació per a la Prevenció de Riscos Laborals.
- Reial decret 860/2018, de 13 de juliol, pel qual es regulen les activitats preventives de l'acció protectora de la Seguretat Social que han de dur a terme les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social.

1.2. Normativa reglamentària de caràcter general: relativa a la Inspecció de Treball

La Llei 23/2015, de 21 de juliol, ordenadora del Sistema d'Inspecció de Treball i Seguretat Social és completada per la regulació dels següents reglaments:

- Reial decret 192/2018, de 6 d'abril, pel qual s'aproven els estatuts de l'Organisme Autònom Organisme Estatal de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.
- Reial decret 138/2000, de 4 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.
- Reial decret 231/2017, de 10 de març, pel qual es regula l'establiment d'un sistema de reducció de les cotitzacions per contingències professionals a les empreses que hagin disminuït de manera considerable la sinistralitat laboral.
- Ordre ESS/256/2018, de 12 de març, per la qual es desenvolupa el Reial decret 231/2017, de 10 de març, pel qual es regula l'establiment d'un sistema de reducció de les cotitzacions per contingències professionals a les empreses que hagin disminuït de manera considerable la sinistralitat laboral.

Informació complementària

La figura de la inspecció del treball i la seva normativa de desenvolupament seran estudiades amb detall en el mòdul corresponent a l'*Organització de la prevenció*.

1.3. Normativa reglamentària de caràcter general: Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball

Reial decret 1879/1996, de 2 d'agost, pel qual es regula la composició de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, per a la seva adaptació a la nova estructura dels departaments ministerials de l'Administració General de l'Estat.

El Reial decret 1879/1996, de 2 d'agost, pel qual es regula la composició de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, va establir que la Comissió Nacional, com a òrgan col·legiat assessor de les administracions públi-

ques en la formulació de les polítiques de prevenció i òrgan de participació institucional en matèria de seguretat i salut en el treball, estigués integrada per representants de:

- l'Administració General de l'Estat
- les administracions de les comunitats autònomes
- les organitzacions empresarials i sindicals més representatives

En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, s'establien disset vocals en representació dels diversos ministeris competents que existien en aquell moment.

Posteriorment, les successives reestructuracions dels departaments ministerials dutes a terme els anys 2000, 2004, 2008, 2009, 2010, 2011 i 2016 van obligar a modificar el Reial decret 1879/1996, de 2 d'agost, a fi d'adaptar la distribució del nombre de vocals de l'Administració General de l'Estat a les noves estructures ministerials. Això es va portar a terme mitjançant els reials decrets 309/2001, de 23 de març; 1595/2004, de 2 de juliol; 1470/2008, de 5 setembre; 1429/2009, d'11 de setembre; 1714/2010, de 17 de desembre; 882/2012, d'1 de juny, i 196/2017, de 3 de març.

Actualment, el Reial decret 355/2018, de 6 de juny, pel qual es reestructuren els departaments ministerials, i el Reial decret 595/2018, de 22 de juny, pel qual s'estableix l'estructura orgànica bàsica dels departaments ministerials, han establert una nova organització dels departaments de l'Administració General de l'Estat. A causa d'aquests canvis produïts en l'estructura, en les competències i en les denominacions dels departaments ministerials, resulta necessari adaptar a aquesta nova situació la representació de l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, que forma part de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, prevista en l'article 2 del Reial decret 1879/1996, de 2 d'agost.

Aquest reial decret compleix amb els principis de bona regulació exigibles d'acord amb l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Així, respon a la necessitat de mantenir una composició de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball d'acord amb les noves estructures, competències i denominacions dels departaments ministerials actuals. És **eficaç i proporcional**, ja que regula els aspectes imprescindibles per al funcionament de la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball. Compleix també amb el **principi de transparència**, ja que n'identifica clarament el propòsit i la memòria ofereix una explicació completa del seu contingut. Atès que es tracta d'una norma purament organitzativa, la seva tramitació es troba exempta de la consulta pública prèvia i dels tràmits d'audiència i informació públiques. Finalment, és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic nacional i compleix amb el **principi d'eficiència**, atès que la seva aplicació no imposa càrregues administratives innecessàries o accessòries.

1.4. Normativa reglamentària de caràcter general: coordinació d'activitats preventives

Reial decret 171/2004, de 30 de gener, pel qual es desenvolupa l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals en matèria de coordinació d'activitats empresarials.

Les empreses han de procedimentar una sèrie de pautes o normes que permetin, en supòsits en els quals en un mateix centre desenvolupin activitats treballadors de dues o més empreses, garantir l'aplicació correcta dels principis de l'acció preventiva recollits en l'article 15 de la Llei de prevenció de riscos laborals, dels mètodes de treball per les empreses concurrents al centre de treball, el control de les interaccions de les diferents activitats desenvolupades al centre de treball, especialment quan generin riscos greus o molt greus o quan siguin incompatibles entre si per la seva incidència en la seguretat i salut dels treballadors, i l'adequació entre els riscos existents al centre de treball que puguin afectar els treballadors de les empreses concurrents i les mesures aplicades per a la seva prevenció.

Serà aplicable a tots els supòsits en què en un mateix centre de treball desenvolupin activitats treballadors de dues o més empreses, inclosos treballadors autònoms.

Hem de tenir en consideració les definicions següents per a l'aplicació correcta del Reglament:

- **Centre de treball:** qualsevol àrea, edificada o no, en la qual els treballadors hagin de romandre o a la qual hagin d'accedir per raó de la seva feina.
- **Empresari titular del centre de treball:** persona que té la capacitat de posar a disposició i gestionar el centre de treball.
- **Empresari principal:** empresari que contracta, o subcontracta amb altres, la realització d'obres o serveis corresponents a la mateixa activitat d'aquell i que es desenvolupen al seu propi centre de treball.
- **Autònom:** persona física que fa de manera habitual, personal i directa l'activitat econòmica a títol lucratiu, sense subjecció a un contracte de treball i encara que utilitzi el servei remunerat d'altres persones.

Existeixen una sèrie de principis comuns a tota situació concurrent que hem de tenir en consideració i que són:

1) **Deure de cooperació.** Quan en un mateix centre de treball desenvolupin activitats treballadors pertanyents a dues o més empreses, aquestes han de cooperar en l'aplicació de la normativa de prevenció de riscos laborals.

La iniciativa correspon a l'empresari titular del centre de treball els treballadors del qual desenvolupin hi activitats o, en defecte d'això, a l'empresari principal.

2) Establiment de **mitjans de coordinació.** S'han de fer reunions periòdiques per a intercanviar informació entre les empreses concurrents al centre de treball.

Aquestes reunions han de quedar registrades, mitjançant acta de reunió en la qual es reflecteixin tots els temes tractats i les conclusions, i han de signar l'acta tots els assistents.

3) També existeix una **obligació d'informació.** Les empreses han de començar informant-se recíprocament sobre els riscos específics de les activitats que desenvolupin al centre de treball i que afectin els treballadors de les altres empreses concurrents al centre, en particular sobre els riscos que es puguin agreujar o modificar a causa de circumstàncies derivades d'aquesta concurrència.

La informació així proporcionada té com a finalitat que sigui tinguda en compte per tots ells a l'hora de formular l'avaluació de riscos i la consegüent planificació preventiva, cas en el qual s'ha de considerar el possible agreujament dels riscos per la concurrència d'activitats, per la qual cosa aquesta informació ha de ser suficient. S'ha de proporcionar informació:

- Abans de començar les activitats.
- Quan es produeixi un canvi en les activitats concurrents que sigui rellevant a efectes preventius.
- Quan s'hagi produït una situació d'emergència.

Respecte de la forma, s'ha de facilitar sempre per escrit quan alguna de les empreses generi riscos qualificats com a greus o molt greus, i principalment, quan la concurrència d'activitats hagi causat un accident de treball.

És responsabilitat de cada empresa proporcionar la informació als seus respectius treballadors sobre els riscos derivats de la concurrència de la qual estem parlant. Aquesta informació s'ha de facilitar directament a cada treballador quan es tracti dels riscos específics que afectin el seu lloc de treball o funció i de les mesures de protecció i prevenció aplicables a aquests riscos.

L'empresari particular del centre de treball en el qual es desenvolupin les activitats ha de consultar sobre l'organització del treball al centre de treball derivada de la concurrència d'altres empreses en el centre.

Per la seva banda, l'empresa titular es compromet a facilitar a l'empresa subcontractada o proveïdor tota la normativa en matèria de prevenció de riscos laborals que pugui afectar-los, entenent que aquest ha de conèixer obligatòriament tota la normativa general i la pròpia del seu ofici.

S'ha de lliurar una fitxa informativa dels riscos existents a l'empresa i el procediment d'actuació en cas d'emergència i d'aquest lliurament n'ha de quedar constància per mitjà del model de justificant de recepció.

2. Normativa reglamentària específica relativa a llocs, equips de treball, utilització d'equips de protecció individual i senyalització

2.1. Reial decret 486/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut en els llocs de treball

Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol la Directiva 89/654/CEE, de 30 de novembre, en què s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i de salut en els llocs de treball.

El Reial decret 486/1997 regula les condicions que han de complir els llocs de treball, dins del seu àmbit d'aplicació, perquè la seva utilització no origini riscos per a la seguretat i salut dels treballadors. Estableix així obligacions de l'empresari relatives a:

- condicions constructives
- ordre, neteja i manteniment
- instal·lacions de servei i protecció
- condicions ambientals
- il·luminació
- serveis higiènics i locals de descans
- primers auxilis

Existeix una **guia tècnica** desenvolupada per l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball per a facilitar la interpretació d'aquest reglament a les empreses i responsables de prevenció.

La guia tècnica ha estat revisada per diversos canvis normatius, entre els quals cal destacar els deguts al Reial decret 2177/2004, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització pels treballadors dels equips de treball, en matèria de treballs temporals en altura; el Codi tècnic de l'edificació, aprovat per Reial decret 314/2006, i el Reglament d'instal·lacions tèrmiques en edificis, aprovat per Reial decret 1027/2007.

Com a novetat important, s'inclouen sis apèndixs en els quals es desenvolupen els aspectes més extensos o complexos, amb la finalitat d'aportar aclariments i solucions útils per a facilitar el compliment del Reial decret.

2.2. Reial decret 1215/1997, de 18 de juliol, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització dels equips de treball pels treballadors

Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol la Directiva 89/655/CEE, de 30 de novembre, modificada per la Directiva 95/63/CE, de 5 de desembre, en què s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut per a la utilització dels equips de treball pels treballadors en la feina.

El Reglament regula les condicions mínimes de seguretat i salut relatives a la utilització dels equips de treball pels treballadors. Igual que en els supòsits anteriors, hi ha una guia tècnica desenvolupada per l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, que facilita la comprensió del Reglament a les empreses i als responsables de prevenció.

Resulta especialment important aquest reglament, que haurà de traduir-se en **un procediment dins del pla de prevenció**, que defineixi els aspectes relatius a la seguretat i salut que han de complir els equips de treball, tant els de nova incorporació (nous o de segona mà) com els llogats o els ja existents a l'empresa, de manera que es pugui garantir que reuneixen les degudes condicions de seguretat exigibles i també les requerides per a la utilització segura pels treballadors en els diferents processos de l'empresa.

Abans de continuar endavant, hem d'aclarir algunes definicions que ens permetran interpretar el Reglament:

1) **Equip de treball**: qualsevol màquina, aparell, instrument o instal·lació utilitzada en el treball.

2) **Declaració «CE» de conformitat**: procediment pel qual el fabricant o el seu representant establert en la Comunitat, declara que l'equip comercialitzat satisfà, entre altres, els requisits mínims de seguretat i salut segons la normativa vigent.

3) **Certificat d'adequació de l'equip**: document que estableix que l'equip satisfà tots els requisits essencials de seguretat i salut segons el Reial decret 1215/97.

Si l'empresari usuari d'una màquina es vol assegurar documentalment que aquesta compleix el Reial decret 1215/97, pot sol·licitar d'un organisme de control autoritzat (OCA) que faci una revisió de la màquina i expedeixi, si

escau, un document que constati que aquesta compleix amb el Reial decret 1215/97, però ben entès que aquest requisit no està establert ni regulat pel Reial decret, per la qual cosa no és obligatori.

No obstant això, convé aclarir que, a més dels organismes de control autoritzats (OCA), el denominat «certificat de conformitat» d'equips pot expedir-lo qualsevol tècnic competent, la titulació universitària o professional del qual l'habiliti per a fer-ho.

4) Màquina: conjunt de peces o òrgans units entre si, dels quals un almenys ha de ser mòbil i, si escau, d'òrgans d'accionament, circuits de comandament i de potència, en particular per a la transformació, tractament, desplaçament i condicionament d'un material. També cal considerar «màquina» un conjunt de màquines que, per a arribar a un mateix resultat, estiguin disposades i accionades per a funcionar solidàriament, i un equip intercanviable que modifiqui la funció d'una màquina, que es posi al mercat a fi que l'operador l'acobli a una màquina, a una sèrie de màquines diferents, sempre que aquest equip no sigui una peça de recanvi o una eina.

5) Manual d'instruccions: document informatiu bàsic i imprescindible per a poder dur a terme un bon ús de la màquina d'acord amb les previsions del fabricant recollides en l'expedient tècnic de construcció. Ha d'estar redactat en l'idioma oficial de l'estat membre on es comercialitzarà.

L'empresari adoptarà les mesures necessàries perquè els equips de treball que es posin a la disposició dels treballadors siguin adequats a la feina que s'hagi de dur a terme i convenientment adaptats a aquesta, de manera que garanteixin la seguretat i la salut dels treballadors quan utilitzin aquests equips de treball. Quan no sigui possible garantir d'aquesta manera totalment la seguretat i la salut dels treballadors durant la utilització dels equips de treball, l'empresari ha de prendre les mesures necessàries per a reduir els riscos al mínim.

Davant de tota situació de nova incorporació o modificació substancial dels equips de treball de l'empresa, i també davant de la utilització d'un equip de manera o en operacions o en condicions que el fabricant no hagi considerat, cal comunicar-ho al servei de prevenció.

Per a la tria dels equips de treball l'empresari ha de tenir en compte els següents factors:

1) Les condicions del treball que es desenvoluparà i les seves característiques (ambients amb pols, humitat, vapor, camp electromagnètic...).

2) Els riscos existents per a la seguretat i salut dels treballadors en els llocs on es du a terme la feina i, en particular, en els llocs de treball, i també els riscos que es puguin derivar de la presència o utilització d'aquests equips o que aquests puguin agreujar.

3) Si escau, les adaptacions necessàries per a la seva utilització per treballadors amb discapacitat.

4) Els principis ergonòmics per als llocs de treball (adaptar la feina a la persona) i la posició del treballador durant la utilització de l'equip de treball.

5) En el cas de màquines, i per a l'aplicació de la normativa vigent (àmbit d'aplicació i entrada en vigor), cal tenir en compte el següent:

a) En equips de treball nous. L'adquisició de tot equip de treball, dins de l'àmbit d'aplicació de la Directiva de màquines, inclou com a requisit fonamental el compliment del Reial decret 1435/92, que comporta que s'hagi de complir que:

- L'equip disposi de la marca CE.
- El proveïdor presenti la Declaració de conformitat amb els requisits essencials de seguretat exigibles per la Directiva de màquines.
- Es faciliti el manual d'instruccions en espanyol o una llengua comprensible per al treballador.

b) En equips de treball usats, de nova adquisició (segona mà) o en propietat. En el cas d'adquisició de maquinària usada, cal tenir en compte que aquelles la data de fabricació de les quals sigui posterior a 01-01-1995 no requereixen cap requisit diferent a l'exigible a una màquina nova amb marca CE, sempre que no hagin sofert modificacions.

Les màquines usades, fabricades amb anterioritat a 01-01-1995, cal adequar-les als requeriments mínims exigibles en els annexos I i II del Reial decret 1215/97, cosa que pot dur a terme el servei de prevenció.

Per a la resta dels equips de treball subjectes a normativa de seguretat de producte (ordinadors, equips mèdics, etc.), s'han d'aplicar criteris tenint en compte la reglamentació específica de seguretat de producte que els afecti.

c) En equips llogats. S'ha de sol·licitar al subministrador la següent documentació:

- Manual d'instruccions del fabricant en espanyol o en una llengua comprensible per al treballador.
- Declaració de conformitat CE o certificat d'adequació al Reial decret 1215/97 de l'equip.

Marca CE:

És la prova que els equips i màquines que s'incorporen als processos de treball compleixen amb les exigències mínimes oficials de seguretat marcades per la Unió Europea. A tots els equips i màquines que l'empresa compri ha de figurar de forma clara i visible al marca CE.

Declaració de conformitat:

Document pel qual el fabricant o el seu representant establert a la UE declara que l'equip per ell comercialitzat satisfà tots els requisits essencials de seguretat i salut corresponents.

- Document de manteniment efectuat i possible manteniment que faci l'usuari.

En el cas que resulti necessari un ensinistrament especial en matèria preventiva per a la posada en marxa o la detenció, l'ús, el transport, la reparació, la transformació, el manteniment i la conservació, inclosa en particular la neteja, s'ha d'exigir al subministrador aquesta formació.

En la recepció i muntatge de l'equip, se n'ha de fer una verificació per a acceptar-lo. Aquesta verificació ha d'incloure:

- El compliment de les especificacions tècniques i de la normativa que hi sigui aplicable.
- La disponibilitat dels certificats exigits.
- L'adequació de la informació sobre les condicions d'ús, inclòs el manteniment i la neteja, manual d'instruccions.
- Davant de tota situació de nova incorporació o modificació substancial dels equips de treball de l'empresa, s'ha d'informar el servei de prevenció perquè revisi, si és necessari, l'avaluació de riscos en funció dels canvis esdevingut en les condicions de treball i dels danys per a la salut que es poguessin produir.

Quan s'efectuï la incorporació d'un nou equip de treball, s'ha de donar d'alta en l'inventari d'equips de l'empresa i efectuar preferentment una fitxa de l'equip de treball en què constin informacions, com ara data d'alta, distribuïdor, documentació disponible, marca, model, número de sèrie, condicions de manteniment, període de garantia, etc.

En els equips de treball nous, posteriors a 1995, s'han de mantenir arxivats els manuals d'instruccions originals de les màquines i, quan sigui factible, s'ha de fer una còpia dels apartats relatius a procediments de treball segur, dispositius de seguretat, manteniment, etc., i deixar-la al costat de cada equip de treball perquè es pugui consultar. No obstant això, l'empresa pot elaborar un procediment de treball segur derivat de tots aquests apartats a fi de facilitar-ne la comprensió (incloses imatges, aclariments, etc.).

En els equips de treball antics, anteriors a 1995, que no tinguin el manual d'instruccions del fabricant, cal elaborar un procediment de treball segur sobre les operacions que s'han de fer amb la màquina, els dispositius de seguretat, el maneig segur, etc. Aquest procediment cal lliurar-lo i explicar-lo a cada treballador que hagi d'utilitzar aquesta màquina.

Abans que els treballadors utilitzin els equips de treball, cal donar-los la informació (manual d'instruccions o procediments de treball segur), a més de l'autorització expressa per a l'ús dels equips de treball.

L'empresa ha d'impartir formació teòrica i pràctica corresponent al maneig segur de l'equip, inclosos els riscos i les mesures preventives. S'ha de registrar la formació teoricopràctica mitjançant registre.

La posadas en marxa definitiva de nova maquinària o equip de treball no s'ha de fer fins que els treballadors hagin rebut la formació corresponent, teòrica i pràctica.

Una vegada l'equip de treball es troba en perfectes condicions d'utilització, es pot incorporar l'equip a la marxa normal de la feina.

El responsable de manteniment de l'equip ha d'actuar seguint el diari de manteniment establert en funció del manual d'instruccions, la normativa específica que hi sigui aplicable i l'experiència adquirida. És recomanable que aquesta activitat quedi documentada per tal de poder demostrar que es fa aquest manteniment.

El manteniment de l'equip de treball l'ha d'efectuar personal competent.

L'empresa ha de programar les operacions de manteniment de tots els equips de treball.

Els equips de treball no s'han d'utilitzar de manera o en operacions o en condicions que hagin estat contraindicades pel fabricant. Tampoc no es poden utilitzar sense els elements de protecció previstos per a la realització de l'operació de què es tracti.

Els equips de treball només es poden utilitzar de manera o en operacions o en condicions que el fabricant no hagi considerat si prèviament s'ha fet una avaluació dels riscos que això comportaria i s'han pres les mesures pertinents per a eliminar-los o controlar-los.

L'empresa ha de notificar al servei de prevenció l'existència d'aquest tipus d'operacions amb l'objecte de desenvolupar una avaluació de riscos específica.

Abans d'utilitzar un equip de treball, cal comprovar que les seves proteccions i condicions d'ús són les adequades i que la seva connexió o engegada no representa un perill per a tercers.

Els equips de treball s'han de deixar d'utilitzar si s'hi produeixen deterioracions, avaries o altres circumstàncies que en comprometin la seguretat del funcionament.

2.3. Reial decret 773/1997, de 30 de maig, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a la utilització pels treballadors d'equips de protecció individual

Entenem per **equip de protecció individual (EPI)** qualsevol equip destinat a ser portat o subjectat pel treballador perquè el protegeixi d'un o diversos riscos que puguin amenaçar la seva seguretat i salut en el treball, i també qualsevol complement o accessori destinat a aquesta mateixa finalitat.

Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol la Directiva 89/656/CEE, de 30 de novembre, en que s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i de salut per a la utilització pels treballadors en la feina d'equips de protecció individual.

El Reglament regula les condicions mínimes de seguretat i salut relatives a la utilització dels equips de protecció individual pels treballadors. Igual que en els supòsits anteriors, hi ha una guia tècnica desenvolupada per l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, que en facilita la comprensió a les empreses i als responsables de prevenció.

Resulta especialment important aquest reglament, que s'ha de traduir en **un procediment dins del pla de prevenció**, que ha de definir els aspectes relatius a la utilització segura i obligatorietat d'ús, i també les pautes que cal seguir per a la determinació, la identificació, l'adquisició i el manteniment dels equips de protecció individual (d'ara endavant EPI) que s'hagin considerat necessaris per a garantir les condicions de seguretat i salut dels treballadors de l'empresa, o de les persones alienes que puguin estar exposades a determinats riscos.

Aquest procediment ha d'abastar tot el personal pertanyent a l'empresa, i també és exigible als treballadors de contractes o persones que estiguin físicament a les instal·lacions de l'empresa, quan això sigui requerit per a la protecció dels riscos.

Correspon a l'empresari:

- Vetllar perquè es compleixi l'establert en el present procediment, adoptant les mesures necessàries, fins i tot les mesures disciplinàries conforme a l'establert en l'article 58.1 de l'Estatut dels treballadors i l'article 29 de la Llei de prevenció de riscos laborals.
- Proporcionar gratuïtament als treballadors els EPI que hagin d'utilitzar, reemplaçant-los quan sigui necessari.

- Proporcionar al treballador usuari de l'equip de protecció individual la informació dels riscos contra els quals protegeix el fet d'utilitzar-los, i sobre la manera correcta d'utilitzar-los i mantenir-los.
- Exigir que es compleixi diàriament amb l'obligatorietat i el correcte ús dels EPI establerts en els treballadors.

Davant de l'incompliment dels treballadors, l'empresari ha de:

- Reiterar al treballador l'obligatorietat de l'ús dels EPIS.
- Deixar constància documental de l'incompliment constatat.

Correspon al treballador:

- Utilitzar i mantenir correctament els EPI que els siguin assignats d'acord amb les instruccions rebudes.
- Col·locar i mantenir l'equip de protecció individual després de la seva utilització en el lloc indicat per a això.
- Informar immediatament el superior jeràrquic directe de qualsevol defecte, anomalia o dany percebut en l'equip de protecció individual utilitzat, que en la seva opinió pugui comportar una pèrdua de la seva eficàcia protectora.

L'objectiu dels EPI és protegir el treballador d'un risc que no ha pogut ser eliminat o reduït per altres mitjans. La necessitat d'utilització dels EPI està determinada per:

- La impossibilitat d'eliminar d'una manera raonable el risc.
- No poder controlar d'una manera raonable el risc mitjançant mesures tècniques o un sistema de protecció col·lectiva.
- La necessitat de cobrir temporalment una condició de risc l'aparició del qual és circumstancial o temporal.
- Com a mesura de protecció complementària de la col·lectiva quan així es determini en el procés d'avaluació de riscos.

2.3.1. Identificació dels EPI

Un cop detectat el risc i decidit que es redueix o que s'elimina amb un EPI, l'equip de protecció adequat s'ha d'identificar considerant la part del cos que es pot veure afectada i la manera en què es materialitza el risc. La identificació es fa basant-se en les següents dades:

- Risc (cremades, agressions químiques, etc.).
- Lloc de treball en el qual s'origina el risc, especificant si escau el procés o tasca.

- Part del cos que pot ser afectada.
- També cal tenir en compte, a l'efecte d'identificar l'equip de protecció individual adequat, la manera en què es pot materialitzar el risc (impactes, talls, atac químic, boires, vapors, etc.) i les conseqüències (cremades, asfíxies, fractures, cossos estranys als ulls, irritacions, etc.).

2.3.2. Elecció dels EPI

Abans de triar els EPI cal:

- Definir les característiques que han de reunir els EPI per a garantir-ne la funció, tenint en compte la naturalesa i magnitud dels riscos dels quals hagin de protegir, i també els factors addicionals de risc que puguin constituir els mateixos EPI o la seva utilització.
- Comprovar les característiques dels EPI existents al mercat tenint en compte les definides segons l'assenyalat en el paràgraf anterior.

A l'hora de triar els EPI, s'ha de tenir present el grau de protecció necessari i el que ofereixen els diferents equips que hi ha al mercat per als tipus de riscos de què es tracti, i també el compliment amb l'exigible en la legislació vigent havent de respondre la seva elecció a les condicions existents en el lloc de treball.

Han d'adequar-se als usuaris d'aquests equips, ajustant-se a les exigències ergonòmiques, anatòmiques i fisiològiques de cada cas. A l'hora de triar-los s'ha de tenir en compte l'opinió dels treballadors.

En cas de riscos múltiples que exigeixin la utilització simultània de diversos EPI, aquests han de ser compatibles entre si i mantenir la seva eficàcia en relació amb el risc o riscos corresponents.

El responsable d'adquisició i compra dels EPI ha d'exigir al proveïdor que l'EPI disposi de les següents característiques i es lliuri amb aquestes:

- **Marca CE.** Tots els EPI han de disposar de la marca CE, que significa que estan certificats per un organisme acreditat que declara que compleix les exigències mínimes en matèria de seguretat i salut segons la Unió Europea.
- **Declaració de conformitat de l'equip.** És un document pel qual el fabricant o el seu representant a la Comunitat Europea pot declarar que l'EPI comercialitzat compleix amb l'essencial que exigeix la llei en matèria de seguretat i salut, i que pot identificar-ho amb la marca «CE».

- **Fullet informatiu.** Aquest fullet d'informació ha d'estar redactat de manera precisa, comprensible i amb la informació d'ús i manteniment en un idioma comprensible per al treballador.

2.3.3. Distribució dels EPI

La distribució dels equips ha de ser personalitzada, i també ho ha de ser la informació en relació amb les instruccions, forma d'ús i manteniment d'aquests. L'empresari ha de distribuir a cada treballador l'EPI corresponent juntament amb una còpia del fullet informatiu o manual del fabricant solament en el primer lliurament. A més, també ha de donar al treballador tota la informació necessària sobre la seva utilització correcta, els riscos de què protegeix i les condicions per a ser reemplaçat. Per a això cal emplenar el «Registre de lliurament de l'EPI», en el qual es deixa constància que el treballador ha rebut l'equip amb la seva signatura i la del responsable de prevenció.

L'empresari ha d'establir les activitats que es considerin necessàries per a avaluar, mitjançant observació, el grau de compliment de l'ús dels EPI. Això servirà per a identificar la causa d'incompliment i la posterior proposta de mesures per a augmentar el grau de compliment. Per a això, s'estableixen mesures de control periòdic.

L'empresari ha d'efectuar els controls necessaris per a assegurar el funcionament correcte dels equips i el manteniment d'aquests.

El treballador ha d'informar l'empresari o el servei de prevenció sobre els possibles problemes que es presentin en la utilització dels equips de protecció, sobre el mode d'ús correcte d'aquests equips i sobre la possible intolerància de certes persones als equips (al·lèrgies, sensibilitzacions, etc.).

Igualment, s'aconsella que per als equips de protecció individual reutilitzables i intercanviables (davantals, guants per a prevenir talls, per a bases i àcids, per a fred i calor etc.) hi hagi una persona que en sigui responsable a cada lloc de treball.

Pot ser responsable dels equips de protecció el responsable de seguretat del lloc de treball.

En cas d'un incompliment reiterat de la mateixa persona, cal investigar els motius de l'incompliment. Si existissin problemes físics que li impossibilitessin l'ús dels equips, el servei mèdic ha d'estudiar el cas i proposar solucions alternatives. Si no existissin aquests problemes, la direcció actuarà d'acord amb l'apartat 58.1 de l'Estatut dels treballadors.

Per a això, s'estableixen mesures de control periòdic i de registre d'incompliments de l'ús d'EPI.

2.3.4. Renovació dels EPI

La renovació dels EPI es fa depenent de l'ús que se'n faci i de les recomanacions sobre l'ús i caducitat establertes pel fabricant.

Quan un treballador consideri que un equip de protecció individual que està utilitzant ja no està en condicions d'ús, sigui perquè presenta deterioracions o perquè no garanteix la seva funció de seguretat (caducitat, desgast o altres), ho comunicarà al seu cap perquè n'autoritzi la reposició. En cap cas un treballador pot canviar un equip de protecció individual sense l'autorització expressa del seu superior directe.

2.4. Reial decret 485/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes en matèria de senyalització de seguretat i salut en el treball

Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol el contingut de la Directiva 92/58/CEE del Consell, de 24 de juny, en què s'estableixen les disposicions mínimes en matèria de senyalització de seguretat i salut en el treball.

Aquest reglament regula les disposicions mínimes de seguretat i salut en el treball.

Hi ha una guia tècnica desenvolupada per l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball per a facilitar la interpretació d'aquest reglament a les empreses i als responsables de prevenció, en la qual s'ha posat especial atenció a especificar i aclarir la generalitat del títol i el seu camp d'aplicació, i s'ha establert un criteri tècnic per a determinar on s'ha d'assenyalar, independentment de la naturalesa jurídica del terme *lloc de treball*. Alhora, incorpora una llista no exhaustiva de la normativa que requereix o preveu aspectes específics de senyalització, com pot ser el cas de la comercialització d'equips de protecció individual o normativa transversal, per exemple el transport de mercaderies perilloses per carretera.

Un altre dels continguts més destacats de la guia és l'apartat relatiu al disseny de les dimensions, colors, formes, luminància, etc., que els senyals han de tenir en funció de la distància a la qual han de ser reconeguts, i també el qüestionari per a avaluar l'adequació de la senyalització en un lloc de treball. També

són destacables els nombrosos exemples pràctics que conté la guia, intercalats entre els seus apartats, com els referits a la senyalització d'emergència i evacuació o a la senyalització de l'emmagatzematge de productes químics.

La guia ha estat revisada i conté annexos per a preveure els canvis normatius més importants després de la publicació del Reglament REACH, el Codi tècnic d'edificació, i noves normes UNE-EN.

3. Normativa reglamentària de protecció contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents durant les tasques

3.1. Reial decret 2060/2008, de 12 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament dels equips de pressió i les seves instruccions tècniques complementàries

El Reial decret 2060/2008 estableix els requisits per a la instal·lació, posada en servei, inspeccions periòdiques, reparacions i modificacions dels equips de pressió, amb pressió màxima admissible superior a 0,5 bars; s'entenen com a aparells de pressió els equips de pressió, conjunts, canonades, recipients de pressió simples o transportables.

A més, s'aproven instruccions tècniques complementàries per a determinats equips o instal·lacions. Les persones físiques estrangeres que puguin resultar implicades directament o indirecta pel contingut d'aquest reial decret han de complir la normativa vigent en matèria d'estrangeria i immigració i, en particular, quant al desenvolupament i exercici d'activitats empresarials, laborals, econòmiques o professionals.

En virtut del Reial decret 1388/2011, de 14 d'octubre, pel qual es dicten les disposicions d'aplicació de la Directiva 2010/35/UE del Parlament Europeu i del Consell de 16 de juny de 2010 sobre equips de pressió transportables i per la qual es deroguen les directives 76/767/CEE, 84/525/CEE, 84/526/CEE, 84/527/CEE i 1999/36/CE, s'afegeix una disposició final sisena en què les competències administratives en relació amb els equips de pressió destinats als serveis de la defensa nacional corresponen a les autoritats del Ministeri de Defensa, sense perjudici de l'assistència que aquestes puguin sol·licitar a les diferents administracions públiques.

3.2. Reial decret 413/1997, de 21 de març, sobre protecció operacional dels treballadors externs amb el risc d'exposició a radiacions ionitzants per intervenció en zona controlada

Aquest reial decret 413/1997 es redacta a fi de traslladar a l'ordenament espanyol la Directiva 90/641/EURATOM, relativa a la protecció operacional dels treballadors exteriors amb el risc d'exposició a radiacions ionitzants per intervenció en zona controlada, i de completar el règim de protecció de tota persona que intervingui en una zona controlada d'una instal·lació nuclear o radioactiva.

Aquest reial decret té per objecte la protecció radiològica operacional dels treballadors externs, definits en l'article 2, amb el risc d'exposició a radiacions ionitzants en intervenir en zona controlada, en desenvolupament del règim previst en la Llei 25/1964, de 29 d'abril, d'energia nuclear, i complementant el que es disposa en el Reial decret 53/1992, de 24 de gener, pel qual s'aprova el Reglament sobre protecció sanitària contra radiacions ionitzants (RPSRI).

3.3. Reial decret 487/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a la manipulació manual de càrregues que comporti riscos, en particular dorsolumbars, per als treballadors

Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol el contingut de la Directiva 90/269/CEE, de 29 de maig, en què s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i de salut relatives a la manipulació manual de càrregues que comporti riscos, en particular dorsolumbars, per als treballadors.

Als efectes d'aquest reial decret, s'entén per *manipulació manual de càrregues* qualsevol operació de transport o subjecció d'una càrrega per un o diversos treballadors, com ara l'aixecament, la col·locació, l'empenyiment, la tracció o el desplaçament, que per les seves característiques o condicions ergonòmiques inadequades comporti riscos, en particular dorsolumbars, per als treballadors.

L'empresari ha d'adoptar les mesures tècniques o organitzatives necessàries per a evitar la manipulació manual de les càrregues, especialment mitjançant la utilització d'equips per al maneig mecànic d'aquestes, sigui de manera automàtica o controlada pel treballador.

Quan no es pugui evitar la necessitat de manipulació manual de les càrregues, l'empresari ha de prendre les mesures d'organització adequades i ha d'utilitzar els mitjans apropiats o proporcionar-los als treballadors per a reduir el risc que comporti aquesta manipulació.

Aquest reglament recull les obligacions en matèria d'informació, formació, consulta i vigilància de la salut.

L'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball ha elaborat una guia tècnica per a l'avaluació i prevenció dels riscos relatius a la manipulació manual de càrregues. En aquesta guia es consideren els valors màxims de càrrega com a referència per a una manipulació manual en condicions adequades de seguretat i salut, i també els factors correctors en funció de les característiques individuals, de la càrrega i de la forma i freqüència de la seva manipulació manual.

3.4. Reial decret 488/1997, de 14 d'abril, sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives al treball amb equips que inclouen pantalles de visualització

Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol el contingut de la Directiva 90/270/CEE, de 29 de maig, en què s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i de salut relatives al treball amb equips que incloguin pantalles de visualització.

Queden exclosos de l'àmbit d'aplicació d'aquest reial decret:

- Els llocs de conducció de vehicles o màquines.
- Els sistemes informàtics embarcats en un mitjà de transport.
- Els sistemes informàtics destinats prioritàriament a ser utilitzats pel públic.
- Els sistemes anomenats portàtils, sempre que no s'utilitzin de manera continuada en un lloc de treball.
- Les calculadores, les caixes registradores i tots els equips que tinguin un petit dispositiu de visualització de dades o mesures necessari per a la utilització directa d'aquests equips.
- Les màquines d'escriure de disseny clàssic, conegudes com a màquines de finestreta.

Aquest reglament recull les obligacions en matèria d'avaluació, informació, formació, consulta i vigilància de la salut.

L'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball ha elaborat una guia tècnica per a l'avaluació i prevenció dels riscos relatius a la utilització d'equips que incloguin pantalles de visualització.

3.5. Reial decret 664/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant la feina

La Directiva 90/679/CEE, de 26 de novembre, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant la feina, estableix les disposicions específiques mínimes en aquest àmbit; aquesta directiva va ser modificada posteriorment per la Directiva 93/88/CEE, de 12 d'octubre, i adaptada al progrés tècnic per la Directiva 95/30/CE, de 30 de juny. Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol el contingut de les tres directives esmentades.

El Reial decret 664/1997 regula l'exposició dels treballadors als riscos que es deriven dels agents biològics presents en el lloc de treball. S'hi inclouen tots els escenaris possibles en els quals pot produir-se una exposició laboral a aquests agents. En un intent de reduir aquesta varietat d'escenaris d'exposició, el Reial decret els agrupa en dues situacions:

- Activitats en les quals hi ha intenció deliberada de manipular agents biològics, en què l'agent biològic forma part del treball i n'és objecte principal.
- Activitats en les quals no hi ha intenció deliberada de manipular agents biològics, però en què, donada la naturalesa de l'activitat, és possible que n'hi hagi presència i s'hi estigui exposat.

El Reial decret fa una valoració del perill intrínsec dels agents biològics classificant-los en quatre grups segons el risc d'infecció que aquests agents comporten. Aquesta valoració, recollida en l'annex II, constitueix la base per a l'avaluació del risc per exposició a agents biològics que estan o poden estar presents en un ambient laboral, i es complementa amb altres informacions, com ara la naturalesa, les característiques dels agents, les recomanacions de les autoritats sanitàries, les malalties causades, els efectes en treballadors especialment sensibles, etc.

L'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball ha elaborat una guia tècnica per a l'avaluació i prevenció dels riscos relacionats amb l'exposició a agents biològics durant la feina, l'objectiu de la qual és facilitar l'aplicació i la interpretació de reial decret esmentat.

3.6. Reial decret 665/1997, de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant la feina

Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol el contingut de la Directiva 90/394/CEE, de 28 de juny, relativa a la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant la feina, i s'estableixen les disposicions específiques mínimes en aquest àmbit.

El Reial decret 665/1997 de 12 de maig, sobre protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant la feina, va ser modificat per primera vegada pel Reial decret 1124/2000 de 16 de juny, per segona vegada pel Reial decret 349/2003 de 21 de març, i per tercera vegada pel Reial decret 598/2015, de 3 de juliol.

El Reial decret 665/1997 té per objecte la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos derivats –en condicions de treball normals– o que es puguin derivar –en ocasió d'accidents, incidents o emergències– de l'exposició a agents cancerígens o mutàgens durant la feina. No considera, per tant, d'una manera específica, la prevenció dels riscos per a la salut pública o els riscos per al medi ambient que també es puguin derivar del treball amb aquests agents.

Existeix una guia tècnica feta per l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball que proporciona els criteris i les recomanacions que poden ajudar els ocupadors i els responsables de prevenció en la interpretació i aplicació del reial decret esmentat, especialment pel que fa a l'avaluació dels riscos per a la salut dels treballadors involucrats i pel que fa a les mesures correctores i el condicionament d'aquest tipus de llocs.

3.7. Reial decret 374/2001, de 6 d'abril, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb els agents químics durant la feina

La Directiva 98/24/CE, del Consell, de 7 d'abril, relativa a la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb els agents químics durant la feina, estableix les disposicions específiques mínimes en aquest àmbit. Més tard va ser aprovada la Directiva 2000/39/CE, de la Comissió, de 8 de juny, per la qual s'estableix una primera llista de valors límit d'exposició professional indicatius en aplicació de la Directiva 98/24/CE, del Consell. Mitjançant aquest reial decret es transposa al dret espanyol el contingut de les dues directives esmentades.

La Directiva 2000/39/CE, de la Comissió, assenyala en la seva exposició de motius que per a cada agent químic per al qual s'estableix en l'àmbit comunitari un valor límit d'exposició professional indicatiu, els estats membres han d'establir un valor límit d'exposició professional nacional, i determinar-ne la naturalesa de conformitat amb la legislació i la pràctica nacional. D'acord amb això, el Reial decret remet, en absència de valors límit ambientals dels establerts en l'annex I, als valors límit ambientals publicats per l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball com a valors de referència per a l'avaluació i el control dels riscos originats per l'exposició dels treballadors a aquests agents, en el Document sobre límits d'exposició professional per a agents químics a Espanya, l'aplicació dels quals és recomanada per la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el Treball.

Així, el Reial decret 374/2001 regula l'exposició dels treballadors al conjunt de riscos que poden tenir el seu origen en els agents químics presents en el lloc de treball, inclosos tant els factors de risc amb efectes que es manifesten a llarg termini com aquells altres amb efectes que es manifesten a curt termini. Ateses les diferències intrínseques entre ambdues categories, un tractament global en una disposició única té ha de conduir forçosament a un resultat complex, com així passa.

Hi ha una guia tècnica elaborada per l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball que proporciona eines per a la identificació de les situacions de risc per exposició a agents químics perillosos, o presència d'aquests, amb la finalitat de facilitar les accions preventives que cal prendre, i proposa procediments específics d'avaluació del risc. Així mateix, proposa procediments de mesurament per a als supòsits en què aquesta sigui necessària per a mesurar el risc.

3.8. Reial decret 614/2001, de 8 de juny, sobre disposicions mínimes per a la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors davant del risc elèctric

Aquest reial decret s'aplica a les instal·lacions elèctriques dels llocs de treball i a les tècniques i procediments per a treballar-hi o treballar-hi a prop.

L'empresari ha d'adoptar les mesures necessàries perquè, de la utilització o presència de l'energia elèctrica en els llocs de treball, no es derivin riscos per a la salut i la seguretat dels treballadors o, si això no fos possible, perquè aquests riscos es redueixin al mínim.

En l'articulat del Reglament es recullen les obligacions relatives a avaluació, informació, formació i consulta als treballadors.

Així mateix, es recull l'elaboració d'una guia tècnica per l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball que inclogui les recomanacions per a la interpretació i l'aplicació d'aquest reglament.

3.9. Reial decret 681/2003, de 12 de juny, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors exposats als riscos derivats d'atmosferes explosives en el lloc de treball

Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol el contingut de la Directiva 1999/92/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 16 de desembre de 1999, relativa a les disposicions mínimes per a la millora de la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors exposats als riscos derivats d'atmosferes explosives, i s'estableixen les disposicions específiques mínimes en aquest àmbit.

El Reial decret 681/2003 regula la prevenció i protecció dels treballadors per exposició al risc d'explosió, que pot tenir el seu origen en la formació d'atmosferes explosives amb apartats similars als d'altres normatives també destinades a la protecció dels treballadors: avaluació dels riscos, mesures de prevenció i protecció contra aquests, coordinació d'activitats, formació i informació dels treballadors.

Estableix així una sèrie d'obligacions de l'empresari a fi de prevenir les explosions i de protegir els treballadors contra aquestes.

A més s'hi estableixen algunes obligacions específiques:

- La classificació en zones de les àrees de risc.
- Les característiques específiques que han de complir els equips instal·lats o introduïts a les zones classificades.
- L'obligatorietat de recollir tots els aspectes preventius que s'hagin desenvolupat a l'empresa en un document de protecció contra explosions.

L'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball ha elaborat una guia tècnica de desenvolupament d'aquest reglament en la qual es proporciona informació orientativa que pugui facilitar a l'empresari l'elaboració del document de protecció contra explosions.

3.10. Reial decret 783/2001, de 6 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament sobre protecció sanitària contra radiacions ionitzants

Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol la Directiva 96/29/EURATOM, encara que no íntegrament, ja que part d'aquesta ha estat objecte de transposició en el Reial decret 1836/1999, de 3 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament sobre instal·lacions nuclears i radioactives.

Aquest reglament té per objecte establir les normes relatives a la protecció dels treballadors i dels membres del públic contra els riscos que resulten de les radiacions ionitzants.

El present reglament s'ha d'aplicar a totes les pràctiques que impliquin un risc derivat de les radiacions ionitzants que procedeixin d'una font artificial, o bé d'una font natural de radiació quan els radionúclids naturals són o han estat processats per les seves propietats radioactives, físsils o fèrtils, per exemple:

- Explotació de **minerals radioactius**, producció, tractament, manipulació, utilització, possessió, emmagatzematge, transport, importació, exportació, moviment intracomunitari i eliminació de substàncies radioactives.
- Operació de **tot equip elèctric que emeti radiacions ionitzants** i que contingui components que funcionin a una diferència de potencial superior a 5 kV.
- **Comercialització de fonts radioactives** i assistència tècnica d'equips que incorporin fonts radioactives o que siguin productors de radiacions ionitzants.

- Qualsevol altra pràctica que l'autoritat competent, per raó de la matèria, i amb l'informe previ del Consell de Seguretat Nuclear, consideri oportú definir.

El Reial decret 1439/2010, de 5 de novembre, modifica el Reglament sobre protecció sanitària contra radiacions ionitzants, aprovat per Reial decret 783/2001, de 6 de juliol, que indica que el present reglament no s'ha d'aplicar a les situacions d'exposició al radó als habitatges, ni en els nivells naturals de radiació, és a dir, els radionúclids continguts naturalment en el cos humà, els rajos còsmics al nivell del sòl i l'exposició en la superfície de la terra deguda als radionúclids presents en l'escorça terrestre no alterada.

3.11. Reial decret 396/2006, de 31 de març, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut aplicables als treballs amb el risc d'exposició a l'amiant

L'aprovació de la Directiva 2003/18/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 27 de març de 2003, que modifica la Directiva 83/477/CEE, obliga a adaptar la legislació espanyola en aquesta matèria.

Entre les diverses possibilitats de transposició de la directiva esmentada, s'ha optat per aprovar una norma en la qual, al mateix temps que s'efectua aquesta adaptació de la normativa espanyola a la comunitària, s'incorpori tota la dispersa regulació espanyola sobre aquesta matèria, per tal d'evitar desenvolupaments o remissions a regulacions posteriors. Això respon a la necessitat plantejada des de tots els àmbits implicats de dotar la normativa espanyola sobre l'amiant d'una regulació única, que eviti la dispersió i la complexitat actuals, que es encara augmentaria més en cas d'una nova modificació del Reglament.

Aquest reial decret té per objecte establir disposicions mínimes de seguretat i salut per a la protecció dels treballadors contra els riscos derivats de l'exposició a l'amiant durant la feina, i també la prevenció d'aquests riscos.

El Reial decret recull l'objecte, les definicions i l'àmbit d'aplicació. Estableix les obligacions de l'empresari en qüestions com ara:

- el límit d'exposició i les prohibicions en matèria d'amiant
- l'avaluació i control de l'ambient de treball
- les mesures tècniques generals de prevenció i les mesures organitzatives
- les condicions d'utilització dels equips de protecció individual de les vies respiratòries
- les mesures d'higiene personal i de protecció individual
- les disposicions específiques per a la realització de determinades activitats
- els plans de treball previs a les activitats amb amiant i les condicions per a la seva tramitació

- les disposicions relatives a la formació, informació i consulta i participació dels treballadors
- les obligacions en matèria de vigilància de la salut dels treballadors

Finalment, recull la inscripció en el **registre d'empreses amb risc per amiant**; registre de les dades i arxiu de la documentació; i tractament de dades generades a l'empara del Reial decret.

L'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball ha desenvolupat una guia tècnica per a ajudar els empresaris i els responsables de prevenció a clarificar i aplicar el Reglament.

3.12. Reial decret 330/2009, de 13 de març, pel qual es modifica el Reial decret 1311/2005, de 4 de novembre, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors davant dels riscos derivats o que es puguin derivar de l'exposició a vibracions mecàniques

Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol el contingut de la Directiva 2002/44/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de juny de 2002, sobre les disposicions mínimes de seguretat i de salut relatives a l'exposició dels treballadors als riscos derivats dels agents físics (vibracions).

El Reial decret determina en el seu articulat l'objecte i l'àmbit d'aplicació referit a les activitats en les quals els treballadors estiguin o puguin estar exposats a riscos derivats de vibracions mecàniques com a conseqüència de la seva feina:

- Inclou el que, a l'efecte del Reial decret, s'ha d'entendre per vibració transmesa al sistema mà-braç i vibració transmesa al cos sencer.
- Especifica els valors límit d'exposició diària i els valors d'exposició diària que donen lloc a una acció, tant per a la vibració transmesa al sistema mà-braç com per a la vibració transmesa al cos sencer, i també la possibilitat, que la Directiva també dona, d'exceptuar determinades circumstàncies i el procediment que s'ha de seguir per a això.
- Preveu diverses especificacions relatives a la determinació i avaluació dels riscos, i estableix, en primer lloc, l'obligació que l'empresari efectui una avaluació dels nivells de vibracions mecàniques a què estiguin exposats els treballadors, que ha d'incloure, en cas necessari, un mesurament.

- Regula les disposicions encaminades a evitar o a reduir l'exposició, de manera que els riscos derivats de l'exposició a vibracions mecàniques s'eliminin a l'origen o es redueixin al nivell més baix possible.

També:

- Inclou l'obligació que l'empresari estableixi i executi un programa de mesures tècniques i/o d'organització, a més d'una llista dels factors que, especialment, han de ser presos en consideració.
- Especifica que els treballadors no han d'estar exposats en cap cas a valors superiors al valor límit d'exposició i introdueix l'excepció atorgada per la Directiva, de manera que determinades disposicions no són aplicables en els sectors de la navegació marítima i aèria pel que fa a les vibracions transmeses al cos sencer en determinades condicions i amb una sèrie de garanties addicionals.
- Recull dos dels drets bàsics en matèria preventiva, que són la necessitat de formació dels treballadors i la informació a aquests, i també la manera d'exercir els treballadors el seu dret a ser consultats i a participar en els aspectes relacionats amb la prevenció.
- Estableix disposicions relatives a la vigilància de la salut dels treballadors en relació amb els riscos per exposició a vibracions mecàniques, tenint en compte que el seu objectiu és la prevenció i el diagnòstic precoç de qualsevol dany per a la salut com a conseqüència de l'exposició a vibracions mecàniques i que els resultats de la vigilància s'han de tenir en compte en aplicar mesures preventives en un lloc de treball concret.

3.13. Reial decret 286/2006, de 10 de març, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició al soroll

Amb aquest reial decret es deroga el Reial decret 1316/1989 i es trasllada al dret espanyol la Directiva 2003/10/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 6 de febrer de 2003, sobre les disposicions mínimes de seguretat i de salut relatives a l'exposició dels treballadors als riscos derivats dels agents físics (soroll), que deroga la Directiva 86/188/CEE, de 12 de maig, traslladada al nostre dret intern per mitjà del Reial decret 1316/1989, de 27 d'octubre, sobre protecció dels treballadors enfront dels riscos derivats de l'exposició al soroll durant la feina.

El Reial decret 286/2006 estableix una sèrie de disposicions mínimes que tenen com a objecte la protecció dels treballadors contra els riscos per a la seva seguretat i la seva salut derivats o que es puguin derivar de l'exposició al soroll, en particular els riscos per a l'audició:

- Regula les disposicions encaminades a evitar o a reduir l'exposició, de manera que els riscos derivats de l'exposició al soroll s'eliminïn en l'origen o es redueixin al nivell més baix possible, i inclou l'obligació empresarial d'establir i executar un programa de mesures tècniques i/o organitzatives destinades a reduir l'exposició al soroll quan se sobrepassin els valors superiors d'exposició que donen lloc a una acció.
- Determina els valors límit d'exposició i els valors d'exposició que donen lloc a una acció, i especifica les circumstàncies i condicions en què es pot utilitzar el nivell d'exposició setmanal en lloc del nivell d'exposició diària per a avaluar els nivells de soroll als quals els treballadors estan exposats.
- Preveu diverses especificacions relatives a l'avaluació de riscos, i estableix, en primer lloc, l'obligació que l'empresari efectui una avaluació basada en el mesurament dels nivells de soroll, i inclou una relació dels aspectes als quals l'empresari ha de prestar especial atenció en avaluar els riscos.
- Inclou disposicions específiques relatives a la utilització pels treballadors d'equips de protecció individual.
- Especifica que els treballadors no han d'estar exposats en cap cas a valors superiors al valor límit d'exposició.
- Recull dos dels drets bàsics en matèria preventiva, que són la necessitat de formació dels treballadors i d'informació a aquests, i també la manera d'exercir els treballadors el seu dret a ser consultats i a participar en els aspectes relacionats amb la prevenció.
- Estableix disposicions relatives a la vigilància de la salut dels treballadors en relació amb els riscos per exposició a soroll.

El Reial decret introdueix l'excepció atorgada per la Directiva per a situacions en què la utilització de protectors auditius pugui causar un risc més gran per a la seguretat o la salut que el fet de prescindir-ne, en determinades condicions i amb una sèrie de garanties addicionals.

Hi ha una guia tècnica elaborada per l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball que permet concretar el contingut del Reial decret.

La guia conté un apèndix a part amb informació addicional sobre els efectes del soroll sobre la salut, les molèsties produïdes pel soroll o el control de les exposicions. Així, també preveu en aquests apèndixs el mesurament del soroll inclòs el càlcul de la incertesa del resultat.

3.14. Reial decret 130/2017, de 24 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament d'explosius

El Reial decret 230/1998, de 16 de febrer, pel qual es va aprovar el Reglament d'explosius, va incorporar en el nostre ordenament jurídic la Directiva 93/15/CEE del Consell, de 5 d'abril de 1993, relativa a l'harmonització de les disposicions sobre la posada al mercat i el control dels explosius amb finalitats civils. Aquest reial decret regulava així mateix els requisits i condicions de la fabricació, circulació, emmagatzematge, comerç i tinença d'explosius, cartutxeria i pirotècnia.

Amb posteritat, es va dictar el Reial decret 563/2010, de 7 de maig, pel qual s'aprova el Reglament d'articles pirotècnics i cartutxeria. Aquesta norma va significar una fita essencial en la matèria, perquè va exceptuar la pirotècnia i la cartutxeria de l'àmbit d'aplicació del Reial decret 230/1998, de 16 de febrer, i va separar en dos reglaments diferents ambdues matèries:

- D'una banda, els **explosius d'ús civil**, que quedaven regulats pel Reial decret 230/1998.
- D'una altra, els **articles pirotècnics i la cartutxeria**, la justificació dels quals es basa en el fet que els requeriments tècnics en l'àmbit de la seguretat no tenen el mateix grau de complexitat i exigència. Actualment es regulen pel Reial decret 989/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament d'articles pirotècnics i cartutxeria.

El Reial decret 130/2017, de 24 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament d'explosius inclou, entre altres disposicions, les que tenen per objecte la incorporació en el nostre ordenament jurídic de la Directiva 2014/28/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014.

Aquest reial decret consta d'un article únic (l'objecte del qual és l'aprovació del Reglament d'explosius, inserit després de la part final del Reial decret), sis disposicions addicionals, set disposicions transitòries, una disposició derogatòria única i quatre disposicions finals.

3.15. Reial decret, de 23 d'abril, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a radiacions òptiques artificials

Amb aquest reial decret es transposa al dret espanyol el contingut de la Directiva 2006/25/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 5 d'abril de 2006, sobre les disposicions mínimes de seguretat i de salut relatives a l'exposició dels treballadors a riscos derivats dels agents físics (radiacions òptiques artificials).

La norma estableix una sèrie de disposicions mínimes que tenen com a objecte la protecció dels treballadors contra els riscos per a la seva seguretat i la seva salut derivats o que es puguin derivar de l'exposició a les radiacions òptiques artificials durant la seva feina:

- Regula les disposicions encaminades a evitar o a reduir l'exposició, de manera que els riscos derivats de l'exposició a radiacions òptiques artificials s'eliminin en l'origen o es redueixin al nivell més baix possible, i inclou l'obligació empresarial d'establir i aplicar un pla d'acció que inclogui les mesures tècniques i/o organitzatives destinades a impedir que l'exposició superi els valors límit.
- Determina els valors límit d'exposició.
- Preveu diverses especificacions relatives a l'avaluació de riscos, i estableix en primer lloc l'obligació que l'empresari efectui una avaluació dels nivells de radiació a què estiguin exposats els treballadors, de manera que es puguin definir i posar en pràctica les mesures necessàries per a reduir l'exposició, i inclou una relació dels aspectes als quals l'empresari ha de prestar especial atenció en avaluar els riscos.
- Especifica que els treballadors no han d'estar exposats en cap cas a valors superiors als valors límit d'exposició.
- Recull dos dels drets bàsics en matèria preventiva, que són la necessitat de formació dels treballadors i la informació a aquests, i també la manera d'exercir els treballadors el seu dret a ser consultats i a participar en els aspectes relacionats amb la prevenció.
- Estableix disposicions relatives a la vigilància de la salut dels treballadors en relació amb els riscos per exposició a radiacions òptiques artificials.

S'inclou, finalment, el règim sancionador per incompliment del que es disposa en el Reial decret.

4. Normativa reglamentària per a reforçar la protecció d'alguns col·lectius de treballadors exposats a riscos específics

4.1. Reial decret 417/2015, de 29 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de les empreses de treball temporal

Aquest reglament té per objecte regular el règim de l'activitat constitutiva de les empreses de treball temporal, segons la definició continguda en l'article 1 de la Llei 14/1994, d'1 de juny, per la qual es regulen les empreses de treball temporal.

Les altres activitats que, de conformitat amb el que es disposa en aquesta llei, puguin dur a terme les empreses de treball temporal, com ara **agències de col·locació**, per al desenvolupament d'activitats de formació per a la qualificació professional o d'assessorament i de consultoria de recursos humans, s'han de regir per la normativa específica que si escau els resulti d'aplicació.

Els objectius d'aquest reial decret són, fonamentalment, els tres següents:

1) En primer lloc, adequar el seu contingut als canvis introduïts en la Llei, fonamentalment pel que fa al **règim d'autorització administrativa** per al desenvolupament de l'activitat constitutiva d'empresa de treball temporal. I això tant en relació amb la validesa i eficàcia de la mateixa autorització com en relació amb les regles d'aplicació per a la determinació de l'autoritat administrativa competent a aquest efecte. A més, es recull el nou termini que la norma legal estableix perquè l'autoritat laboral competent resolgui la sol·licitud d'autorització presentada, termini que ha passat de tres mesos a un mes.

2) En segon lloc, **implantar l'administració electrònica** en tot el procediment administratiu en matèria d'empreses de treball temporal. És necessari tenir en compte que l'article 45 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, estableix que les administracions públiques impulsaran l'ús i aplicació de les tècniques i mitjans electrònics, informàtics i telemàtics per al desenvolupament de la seva activitat i l'exercici de les seves competències. Posteriorment, un dels objectius de la Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics, va ser l'establiment del dret dels ciutadans a fer per mitjans electrònics les mateixes gestions que es poden dur a terme

presencialment. A més, aquesta llei preveu que les administracions públiques puguin establir reglamentàriament, en determinats supòsits, l'obligatorietat que les comunicacions es facin per mitjans electrònics.

Per tot això, s'estableix en el Reglament, per a les autoritats administratives i per a les empreses, l'ús obligatori de mitjans electrònics tant per als tràmits del procediment d'autorització com, posteriorment, per al compliment de les obligacions d'informació, la qual cosa indubtablement facilitarà l'actuació de tots els subjectes implicats i contribuirà a més agilitat i eficàcia en totes les etapes. Ara bé, aquest funcionament per mitjans electrònics requereix aplicacions informàtiques que s'ocupin de la recepció i tractament de la documentació aportada, per la qual cosa la norma preveu que, amb caràcter transitori i fins a l'últim dia del mes següent a aquell en què es trobin habilitats els mecanismes que permetin la tramitació del procediment per mitjans electrònics, els tràmits es puguin continuar fent pels mateixos mitjans en què es feien fins a aquest moment.

3) En tercer lloc, i tal com ja s'ha avançat, **actualitzar la norma reglamentària**, de manera que s'adapti als diferents canvis normatius produïts al llarg del període de vigència de l'anterior reial decret i que han afectat la regulació de l'activitat de les empreses de treball temporal.

El reglament aprovat per aquest reial decret s'estructura en set capítols:

- En el capítol I, referit a l'objecte del reglament, s'inclou la referència a les activitats que poden desenvolupar les empreses de treball temporal.
- El capítol II està dedicat a l'autorització administrativa que, d'acord amb l'establert en la Llei, és única, té eficàcia en tot el territori nacional i es concedeix sense límit de durada. S'hi inclou la manera com es determina l'autoritat laboral competent i també els procediments administratius que s'han de seguir, tant per a la sol·licitud d'autorització, inclòs el supòsit de represa d'activitats, com per a l'extinció d'aquesta, procediments en els quals s'han d'utilitzar obligatòriament mitjans electrònics.
- El capítol III desenvolupa l'obligació legal de les empreses de treball temporal de constituir una garantia financera i s'hi contenen les regles d'aplicació per a la determinació de la seva quantia, a més de les exigències que han de ser observades tant per a l'execució de la garantia com per al seu alliberament.
- El capítol IV, dedicat al Registre d'empreses de treball temporal, conté una de les novetats fonamentals de la norma, la base de dades central gestionada pel Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, a la qual s'haurà d'incorporar part de la informació existent en els registres d'empreses de treball temporal de les diferents autoritats laborals.

- Els capítols V i VI es refereixen als requisits formals i al contingut, respectivament, del contracte de posada a disposició i del contracte de treball.
- El capítol VII conté les obligacions d'informació per a l'empresa de treball temporal, tant respecte a l'Administració, per al compliment de les quals ha d'emprar, en tot cas, mitjans electrònics, com respecte a l'empresa usuària.

Amb caràcter previ a l'aprovació del present reial decret han estat consultades les organitzacions empresarials i sindicals més representatives. Així mateix, han estat consultades les comunitats autònomes.

4.2. Reial decret 298/2009, de 6 de març, pel qual es modifica el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció, en relació amb l'aplicació de mesures per a promoure la millora de la seguretat i de la salut en el treball de la treballadora embarassada, que hagi donat a llum o en període de lactància

La Directiva 92/85/CEE del Consell, de 19 d'octubre de 1992, relativa a l'aplicació de mesures per a promoure la millora de la seguretat i de la salut en el treball de la treballadora embarassada, que hagi donat a llum o en període de lactància, va establir, en l'àmbit comunitari una sèrie de disposicions l'objectiu de les quals era la protecció d'aquest col·lectiu de treballadores especialment sensibles a determinats riscos.

Al nostre país, la incorporació de la Directiva es va efectuar mitjançant la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, que, en el seu article 26, modificat posteriorment per la Llei 39/1999, de 5 de novembre, per a promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores i, recentment, per la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, conté la pràctica totalitat de les disposicions de la Directiva.

Per això, aquesta modificació normativa pretén facilitar la realització de l'avaluació de riscos sense que això signifiqui una regressió respecte als nivells de seguretat ja assolits, ja que les dues llistes que ara s'incorporen mantenen el caràcter no exhaustiu que predica la Directiva.

Per a dur a terme el desenvolupament reglamentari necessari per a incorporar els dos annexos s'ha optat per modificar el Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció, per considerar-la la norma més idònia per a això, ja que conté les disposicions de caràcter general relatives a l'avaluació de riscos en el treball. El primer apartat de l'article

únic modifica l'article 4.1.b) del Reial decret 39/1997, de 17 de gener, per a especificar que, en l'avaluació de riscos, cal tenir en compte la possibilitat que el treballador que l'ocupi o que l'ocuparà sigui especialment sensible, per les seves característiques personals o estat biològic conegut, a alguna d'aquestes condicions.

És a continuació d'aquest punt on s'inclou un nou epígraf relatiu a l'avaluació dels riscos respecte a les **treballadores embarassades o mares en període de lactància**. En un cas es fa referència al nou annex VII del Reglament dels serveis de prevenció, que inclou una llista no exhaustiva d'agents, procediments i condicions de treball que poden influir negativament en la salut de les treballadores embarassades o en període de lactància natural, del fetus o del nen durant el període de lactància natural, en qualsevol activitat susceptible de presentar un risc específic d'exposició, mentre que en l'altre cas es refereix al nou annex VIII del mateix reglament, dividit en dues parts.

La part A inclou una llista no exhaustiva dels agents i condicions de treball respecte als quals l'empresari, una vegada conegut l'estat d'embaràs, ha d'impedir a la treballadora embarassada fer activitats que, d'acord amb l'avaluació de riscos, impliquin el risc d'exposició a aquests, quan es posi en perill la seva seguretat o la seva salut o la del fetus; a més, la treballadora en període de lactància no pot, en cap cas, fer activitats que, d'acord amb l'avaluació de riscos, comportin el risc d'una exposició als agents o condicions de treball enumerats a la part B del mateix annex, quan es posi en perill la seva seguretat o la seva salut o la del nen durant el període de lactància natural.

Els apartats dos i tres de l'article únic incorporen al Reial decret 39/1997, de 17 de gener, els dos nous annexos, com a annexos VII i VIII, respectivament.

5. Altres normatives reglamentàries

5.1. Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals en el Sistema de la Seguretat Social i s'estableixen criteris per a la seva notificació i registre

El Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals en el Sistema de la Seguretat Social i s'estableixen criteris per a la seva notificació i registre, conté el quadre de malalties professionals actualment vigent en el Sistema de la Seguretat Social.

Des d'aquesta data s'han produït importants avenços en les recerques i en el progrés en l'àmbit científic i en el de la medicina que han permès un millor coneixement dels mecanismes d'aparició d'algunes malalties professionals i de la seva vinculació amb el treball.

El Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre, conté la llista de **malalties professionals** en l'annex 1 i s'inclou com a annex 2 la llista complementària de malalties, l'origen professional de les quals se sospita i la inclusió de les quals en l'annex 1, com a malaltia professional, es podria considerar en el futur.

El Reial decret 257/2018, de 4 de maig, pel qual es modifica el Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals en el Sistema de la Seguretat Social i s'estableixen criteris per a la seva notificació i registre.

Les evidències científiques han demostrat que la pols respirable de sílice lliure, que pot adoptar la forma cristal·lina, és susceptible de provocar càncer de pulmó. Per aquest motiu, i atès que en l'annex 2, grup 6, amb el codi C601, s'inclouen les malalties provocades per agents carcinògens no incorporats en altres apartats anteriors, es modifica l'annex 1 i s'hi inclou com a malaltia professional el càncer de pulmó en treballs exposats a la inhalació de pols de sílice lliure.

5.2. Reglaments de desenvolupament d'infraccions i sancions

Es recullen aquí les normes relatives al desenvolupament reglamentari d'infraccions i sancions que seran estudiades en profunditat més endavant, amb les seves modificacions i actualitzacions posteriors. A continuació, en fem esment a mode de resum:

- Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social.
- Reial decret 928/1998, de 14 de maig, pel qual s'aprova el Reglament general sobre procediments per a la imposició de sancions per infraccions d'ordre social i per als expedients liquidatorios de quotes de la seguretat social.
- Reial decret 597/2007, de 4 de maig, sobre publicació de les sancions per infraccions molt greus en matèria de prevenció de riscos laborals.

Vegeu també

Els reglaments de desenvolupament del règim d'infraccions i sancions seran estudiats amb detall en el mòdul 9.

6. Les normes tècniques

6.1. Notes tècniques de prevenció

La col·lecció de Notes tècniques de prevenció (d'ara endavant NTP) són un manual de consulta imprescindible per a tot prevencionista i obeeix al propòsit de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball de facilitar eines per als professionals i els agents socials.

És important subratllar que aquests documents no són vinculants, ni de compliment obligatori.

La col·lecció de les NTP pretén ajudar al compliment de les obligacions preventives, facilitant l'aplicació tècnica de les exigències legals.

A la pàgina web de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, les podem trobar:

- O bé classificant-les en vuit temàtiques: prevenció/gestió, sectors d'activitat, locals i instal·lacions, equips de treball i de protecció individual, productes químics, agents ambientals, col·lectius específics i riscos ergonòmics/psicosocials i treballs específics.
- O bé per anys i sèries de publicació. També hi ha un cercador que facilita mitjançant paraules clau i text lliure la localització de les NTP.

6.1.1. Guies de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball

L'INSST és l'encarregat d'elaborar les guies tècniques orientatives (no vinculants) per a la interpretació dels reglaments derivats de la Llei de prevenció de riscos laborals.

En aquest moment hi ha un total de 21 guies tècniques, que desenvolupen els reglaments de prevenció en matèries com ara integració de la prevenció, simplificació documental, criteris de qualitat dels SPA, llocs de treball, manipulació manual de càrrega, pantalles de visualització, agents biològics, agents cancerígens o mutàgens, equips de treball, vaixells de pesca, senyalització, equips de protecció individual, obres de construcció, agents químics, risc elèctric, ex-

posició al soroll, orientacions pràctiques per als sectors de la música i l'oci. Codi de conducta. Vibracions mecàniques, amiant, atmosferes explosives i directrius per a l'avaluació de riscos i protecció de la maternitat en el treball.

6.2. Normes en matèria de seguretat i salut en el treball

La Llei de prevenció de riscos laborals estableix, en el seu article 15, que, tenint en compte les capacitats professionals dels treballadors en matèria de seguretat i salut, l'empresari ha de «donar les instruccions degudes als treballadors» amb l'objecte que aquests duguin a terme les tasques i activitats encomanades de manera segura.

L'INSST estableix que una «norma» són directrius, ordres, instruccions i consignes que instrueixen el personal sobre els riscos i la manera de prevenir-los mitjançant actuacions segures.

Justifica la seva necessitat l'organització de la producció en relació amb la prevenció de riscos laborals, de manera que l'empresari pugui donar les indicacions de seguretat adequades; s'estableix en aquest sentit que la norma ha de ser:

- Precisa i complement de les disposicions legals.
- Reguladora de comportaments segurs.
- Complementària a les mesures materials de prevenció i protecció, que poden ser generals, dirigides a tot el centre de treball, o particulars, dirigides a treballs o operacions concretes, i ha d'indicar com fer una tasca i/o activitat específica.

Així, l'INSST assenyalava que la normalització s'ha de basar en els següents criteris essencials:

- Ha de ser necessària, i per tant adequar-se a les necessitats de l'activitat i/o tasca.
- Ha de ser possible, i per tant s'ha de poder portar a la pràctica amb els mitjans existents.
- Ha de ser clara i concreta, i per tant s'ha de referir al tema i al contingut específics.
- Ha de ser coneguda per a poder ser exigible.
- Ha de ser actual, i per tant s'ha de renovar i actualitzar a fi d'adequar-se als canvis tècnics o de processos.

6.2.1. Normes tècniques

L'AENOR defineix el terme *norma* com el document d'aplicació voluntària o obligatòria que conté especificacions tècniques basades en els resultats de l'experiència i del desenvolupament tecnològic. Les normes són el fruit del

consens entre totes les parts interessades i involucrades en l'activitat objecte d'aquesta. A més, han de ser aprovades per un organisme de normalització, de conformitat amb el Reial decret 2200/1995 de 28 de novembre.

Per tant, les normes serveixen per a donar resposta, , voluntàriament o obligatòriament, a condicions materials per mitjà d'especificacions tècniques.

L'obligatorietat d'aquestes estaria especificada en la legislació i la reglamentació vigents, ja que, si una norma hi és referenciada, aquesta passa a tenir caràcter obligatori.

6.2.2. Normes harmonitzades

Les normes harmonitzades tenen com a objectiu oferir unes especificacions tècniques que permeten dissenyar i fabricar productes conformes amb les directives.

L'elaboració de les normes harmonitzades europees correspon als organismes de normalització europeus CEN (Comitè Europeu de Normalització) i CENELEC (Comitè Europeu de Normalització Electrotècnica) i per a això la Comissió Europea estableix els corresponents mandats de normalització.

Per a evitar duplicacions i per a desenvolupar una lògica que faciliti la referència creuada entre aquestes, es va adoptar una jerarquia de normes:

- Normes de tipus A. Estableixen els principis i conceptes fonamentals en seguretat com ara terminologia i regles de redacció.
- Normes de tipus B1. Regulen aspectes específics d'un conjunt important de màquines, com ara distàncies de seguretat, soroll, vibracions, temperatura superficial, etc., sensibles a la pressió, resguards, etc.
- Normes de tipus C. Donen prescripcions de seguretat concretes detallades per a una màquina en particular o per a un conjunt de màquines. Fan referència a les normes de tipus A, B1 i B2 aplicables a la màquina o al grup de màquines. Han de contenir la llista dels perills tractats.

7. Les normes de les comunitats autònomes

L'LPRL es considera norma laboral en virtut de l'article 149.7 CE 7. És l'Estat, doncs, qui té competència exclusiva per a legislar, sense perjudici de l'execució pels òrgans de les comunitats autònomes que poden, en virtut de l'article 148 21 i 22, assumir competències en matèria de sanitat i higiene i vigilància i protecció dels seus edificis i instal·lacions.

Com a conseqüència, actualment les diferents comunitats autònomes tenen aprovats programes o plans d'actuació estratègics en matèria de seguretat i salut laboral en què detallen totes aquestes tasques d'execució que han assumit i van desenvolupant.

No obstant això, quan es tracta de relacions estatutàries o administratives, la qualificació de l'LPRL canvia i adquireix el caràcter de norma bàsica. En aquest cas la comunitat autònoma pot dur a terme una activitat legislativa concurrent amb l'Estat, encara que ha de respectar els continguts bàsics establerts per la mateixa LPRL.

Resum

Aquest mòdul se centra en l'estudi del desenvolupament reglamentari de la Llei de prevenció de riscos laborals, seguint el mandat del seu article 6.

Al llarg dels diferents apartats, analitzem l'explosió reglamentària després de la promulgació de la Llei de prevenció de riscos laborals, i la transposició de les directives europees en matèria de seguretat i salut en el treball.

S'ha estructurat l'anàlisi del desenvolupament reglamentari en sis blocs, i així s'analitzaen les normes de caràcter general, la normativa específica relativa als llocs de treball, els equips de protecció individual, la utilització d'equips de treball i la senyalització, els reglaments derivats de la Llei de prevenció de riscos laborals que tenen per objecte la protecció davant de determinats agents, les normes de desenvolupament reglamentari de millora de la protecció en sectors i activitats específiques, la normativa reglamentària per a reforçar la protecció d'alguns col·lectius de treballadors exposats a riscos específics, com és el cas d'empreses de treball temporal o l'aplicació de mesures de millora de la salut i seguretat i de la salut en treball de treballadores embarassades i, finalment, una altra normativa reglamentària, que és la regulació del quadre de malalties professionals o reglaments de desenvolupament d'infraccions i sancions.

Finalment, hem pogut conèixer les normes tècniques d'interès en l'activitat dels prevencionistes, com ara les normes tècniques de prevenció, les guies tècniques elaborades per l'INSST per a una millor comprensió, per part de les empreses i els professionals de seguretat i salut, dels reglaments que desenvolupen de la Llei de prevenció de riscos laborals, i finalment, la possibilitat per a les comunitats autònomes d'assumir competències en matèria de seguretat i salut, i d'aprovar programes i plans d'actuació estratègics.

Bibliografia

Alfonso Mellado, C. L.; Salcedo Beltrán, C.; Rosat Anced, I. (coords.) (2012). *Prevención de riesgos laborales. Instrumentos de aplicación*(3a. ed.). València: Tirant el Blanch.

Cardona Llorens, A.; García González, G. (coords.) (2013). *Casos prácticos para técnicos de prevención de riesgos laborales*. València: Tirant el Blanch.

García González, G. (coord.) (2008). *Curso básico de prevención de riesgos laborales*. Madrid: Dykinson.

Garrigues Giménez, A. (dir.) (2009). *Derecho de la prevención de riesgos laborales*. Albacete: Bomarzo.

López Gandía, J.; Blasco Lahoz, J. F. (2014). *Curso básico de prevención de riesgos laborales*(15a. ed.). València: Tirant el Blanch.

Sala Franco, T. (2014). *Derecho de la prevención de riesgos laborales*(9a. ed.). València: Tirant el Blanch.

Annex: Normativa reglamentària de millora de la protecció en sectors o activitats específiques

Reial decret 1932/1998, d'11 de setembre, d'adaptació dels capítols III i V de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, en l'àmbit dels centres i establiments militars.

En l'àmbit de l'Administració pública, el Reial decret 67/2010, de 29 de gener, regula amb caràcter general l'aplicació de les disposicions de la LPRL i la seva normativa de desenvolupament. No obstant això, atenent a l'especial activitat dels centres i establiments militars, s'ha adaptat parcialment la normativa.

El Reial decret 1932/1998, d'11 de setembre, d'adaptació dels capítols III i V de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, en l'àmbit dels centres i establiments militars modificat pel Reial decret 60/2018, de 9 de febrer, té com a finalitat adaptar el règim dels delegats de prevenció i comitès de seguretat i salut del personal civil en establiments militars.

Per a això, modifica els articles 4, 6 i 7 del Reial decret 1932/1998, i destaca que:

- Els delegats de prevenció han de tenir la condició de personal civil i han d'estar destinats als mateixos centres, i també se'n modifica la designació.
- S'inclou el crèdit horari dels delegats de prevenció que no siguin representants de personal, i es considera com a temps de treball efectiu nous supòsits, com ara les visites d'acompanyament als tècnics en les avaluacions de riscos i el temps dedicat a l'aplicació dels protocols d'assetjament existents en el Ministeri de Defensa.
- Hi ha la possibilitat de crear dos tipus de comitès de seguretat i salut: els comitès unitaris per a una única dependència i els comitès agrupats per al conjunt de les dependències existents en una mateixa província que disposin de 50 o més empleats públics en total.

Reial decret 1755/2007, de 28 de desembre, de prevenció de riscos laborals del personal militar de les Forces Armades i de l'organització dels serveis de prevenció del Ministeri de Defensa

Amb aquest reial decret també es tracta d'optimitzar les estructures de prevenció de riscos laborals existents en l'àmbit del Ministeri de Defensa amb les de nova creació; aquesta disciplina es tracta com un tot integrat en què la finalitat última sigui la protecció de les persones, independentment que siguin civils o militars, en els seus llocs de treball i en la realització de les seves activitats, respectant al mateix temps les peculiaritats de cadascun dels col·lectius.

Recull les normes de caràcter general, l'àmbit d'aplicació i les definicions que són necessàries per al desenvolupament posterior. A continuació, es recullen els principis i activitats preventives, els plans de prevenció, la vigilància de la salut i les obligacions en matèria de prevenció de riscos laborals, i finalment tracta l'organització i l'estructura del servei, i també els procediments de control. El Reial decret acaba amb una sèrie de disposicions.

El Reial decret 640/2011, de 9 de maig, pel qual es modifica el Reial decret 1755/2007, de 28 de desembre, de prevenció de riscos laborals del personal militar de les Forces Armades i de l'organització dels serveis de prevenció del Ministeri de Defensa estableix que inclou tot el personal de les Forces Armades excepte els previstos en l'article 2, paràgraf a), del Reial decret 179/2005, de 18 de febrer, sobre prevenció de riscos laborals en la Guàrdia Civil.

Així mateix, inclou els membres del Cos de la Guàrdia Civil que prestin els seus serveis en l'àmbit del Ministeri de Defensa.

En els centres de treball on **convisqui personal militar i civil** hi ha d'haver un únic servei de prevenció al qual és aplicable el previst en el capítol III d'aquesta norma, sense detriment de les necessàries relacions d'aquest servei amb els delegats de prevenció o els comitès de seguretat i salut que poguessin existir, segons estableix el Reial decret 1932/1998, d'11 de setembre, d'adaptació dels capítols III i IV de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals, en l'àmbit dels centres i establiments militars. Les funcions d'aquest servei de prevenció poden ser exercides indistintament per personal militar, funcionari, laboral o estatutari.

Reial decret 179/2005, de 18 de febrer, sobre prevenció de riscos laborals en la Guàrdia Civil

L'objecte d'aquest reial decret és promoure la seguretat i la salut en el treball del personal del Cos de la Guàrdia Civil i dels membres de les Forces Armades que prestin serveis en unitats, centres i organismes de la Direcció General de

la Guàrdia Civil, i adaptar les estructures i mesures relatives a l'aplicació de mesures per a promoure la millora de la seguretat i la salut dels treballadors en la feina, adaptant-les a les seves peculiaritats organitzatives i de participació i a les especials característiques de les funcions que té encomanades.

Reial decret 2/2006, de 16 de gener, pel qual s'estableixen normes sobre prevenció de riscos laborals en l'activitat dels funcionaris del Cos Nacional de Policia

El Reial decret 2/2006 estableix el marc normatiu que ha de regir els diferents aspectes referits a la seguretat i salut laboral dels funcionaris del Cos Nacional de Policia en l'exercici de les seves funcions. Així, inspirant-se en els preceptes de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, s'estableix el servei de protecció en l'àmbit de la Direcció General de la Policia, s'articula la participació i representació dels funcionaris en les funcions de prevenció i l'òrgan de vigilància, seguint el model general de l'Administració Pública, adaptat a les peculiaritats de la Policia.

Reial decret 1216/1997, de 18 de juliol, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en el treball a bord dels vaixells de pesca

El Reial decret 1216/1997 estableix les disposicions mínimes de seguretat i salut en el treball a bord dels vaixells de pesca nous i existents, i se'n modifica la definició pel Reial decret 1696/2012, de 21 de desembre, que indica que s'entendrà per:

1) **Vaixell de pesca:** tot vaixell abanderat a Espanya o registrat sota la plena jurisdicció espanyola, utilitzat a efectes comercials per a la captura o per a la captura i el condicionament del peix o altres recursos vius del mar.

2) **Vaixell de pesca nou:** tot vaixell de pesca l'eslora del qual entre perpendiculars sigui igual o superior a 15 metres, que a partir del 23 de novembre de 1995, o amb posterioritat, compleixi alguna de les condicions següents:

a) Que s'hagi formalitzat un contracte de construcció o de transformació important.

b) Que, si s'ha formalitzat un contracte de construcció o de transformació important abans del 23 de novembre de 1995, el lliurament del vaixell es produïxi transcorreguts almenys tres anys a partir d'aquesta data.

c) Que en absència d'un contracte de construcció:

- S'hagi instal·lat la quilla del vaixell.
- S'hagi començat una construcció per la qual es reconegui un vaixell concret.

- S'hagi començat una operació de muntatge que impliqui la utilització de, com a mínim, 50 tones del total calculat dels materials d'estructura o un 1% del total si aquest segon valor és inferior al primer.

3) **Vaixell de pesca existent:** tot vaixell de pesca l'eslora del qual entre perpendiculars sigui igual o superior a 18 metres, que no sigui un vaixell de pesca nou.

4) **Vaixell:** tot vaixell de pesca nou o existent.

5) **Treballador:** tota persona que exerceixi una activitat professional a bord d'un vaixell, incloses les persones en període de formació i els aprenents, tret del personal de terra que faci feines a bord d'un vaixell atracat al moll i dels pràctics de port.

6) **Armador:** propietari registrat d'un vaixell, tret quan el vaixell sigui noliejat amb cessió de la gestió nàutica o sigui gestionat, totalment o parcialment, per una persona física o jurídica diferent del propietari registrat en virtut d'un acord de gestió; en aquest cas, es considera que l'armador és, segons correspongui, el noliejador a qui s'ha cedit la gestió nàutica del vaixell o la persona física o jurídica que efectua la gestió del vaixell.

7) **Capità:** tot treballador degudament habilitat per a això, que mana el vaixell o és responsable del seu funcionament operatiu marítim.

Reial decret 1627/97, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen disposicions mínimes de seguretat i salut en les obres de construcció

El text del Reial decret 1627/97 pretén, com és habitual en qualsevol transposició d'una directiva comunitària, la consecució dels objectius pretesos amb la seva aprovació, alhora que la seva integració correcta en les institucions i normes pròpies del dret espanyol. Així, el text presenta algunes particularitats en relació amb altres normes reglamentàries aprovades en matèria de prevenció de riscos laborals:

1) En primer lloc, el Reial decret té present que en les obres de construcció intervenen subjectes no habituals en altres àmbits que han estat regulats amb anterioritat. Així, la norma s'ocupa de les obligacions del promotor, del projectista, del contractista i del subcontractista (subjectes aquests dos últims que són els empresaris en les obres de construcció) i dels treballadors autònoms, molt habituals a les obres. A més, i com a conseqüència del que es disposa en la directiva que es trasllada, s'introdueixen les figures del coordinador en matèria de seguretat i salut durant l'elaboració del projecte d'obra i del coordinador en matèria de seguretat i salut durant l'execució de l'obra.

2) En segon lloc, el Reial decret té en compte els aspectes que s'han demostrat útils per a la seguretat a les obres i que estan presents en el Reial decret 555/1986, de 21 de febrer, pel qual es va establir l'obligatorietat d'inclusió d'un estudi de seguretat i higiene en els projectes d'edificació i obres públiques, modificat pel Reial decret 84/1990, de 19 de gener, norma que en certa manera va inspirar el contingut de la Directiva 92/57/CEE.

El Reial decret inclou en el seu àmbit d'aplicació qualsevol obra, pública o privada, en la qual es facin treballs de construcció o enginyeria civil.

Com en altres ocasions, hi ha una guia tècnica elaborada per l'INSST que té l'objectiu de facilitar a les empreses, a les persones amb alguna obligació en matèria de prevenció de riscos laborals i als altres interessats les activitats d'avaluació i prevenció dels riscos relatius a les obres de construcció i, en particular, la interpretació, de caràcter no vinculant, i aplicació del Reial decret 1627/1997.

La guia s'ha estructurat, en línies generals, en tres parts diferenciades:

- Una primera, de caràcter essencialment jurídic.
- La segona part, de caràcter eminentment tècnic, en la qual es desenvolupen els apartats inclosos en els annexos del Reial decret.
- Finalment, un apèndix, en la part final de la guia.

Reial decret 1389/1997, de 5 de setembre, pel qual s'aproven les disposicions mínimes destinades a protegir la seguretat i la salut dels treballadors en les activitats mineres

Aquest reial decret té per objecte la transposició de la Directiva 92/104/CEE, del Consell, de 3 de desembre, relativa a les disposicions mínimes destinades a millorar la protecció en matèria de seguretat i de salut dels treballadors a les indústries extractives a cel obert o subterrànies, a les quals s'apliquen plenament les disposicions de l'esmentada Llei de prevenció de riscos laborals, i també les contingudes en els reglaments citats, en el que no s'oposi a les disposicions més exigents o específiques d'aquest reial decret.

El Reial decret 1389/1997 té per objecte establir les disposicions mínimes destinades a millorar la protecció en matèria de seguretat i salut dels treballadors de les activitats mineres.

Cal entendre inclosos en l'abast d'aquest reglament:

1) **Indústries extractives a cel obert o subterrànies.** Totes les indústries que facin alguna de les següents activitats:

- D'extracció pròpiament dita de substàncies minerals a l'aire lliure o sota terra, fins i tot per dragatge.
- De prospecció amb vista a aquesta extracció.
- De preparació per a la venda de les matèries extretes, excloses les activitats de transformació d'aquestes substàncies.
- De perforació o excavació de túnels o galeries, sigui quina sigui la seva finalitat, sense perjudici del que es disposa en la normativa relativa a les condicions mínimes de seguretat i salut a les obres de construcció.

2) **Llocs de treball:** el conjunt dels llocs en els quals s'hagin d'implantar els llocs de treball relatius a les activitats i instal·lacions relacionades directament o indirectament amb les indústries extractives a cel obert o subterrànies, inclosos els dipòsits d'estèril, runams i altres zones d'emmagatzematge i, si escau, els allotjaments a què els treballadors tinguin accés per raó del seu treball.

Vegeu també

La regulació preventiva aplicable de manera específica al sector de la construcció, sector miner, les peculiaritats que en matèria de prevenció de riscos laborals existeixen en relació amb l'Administració pública i el règim preventiu aplicable als treballadors per compte propi o autònoms, a les societats cooperatives, als empleats de la llar i a fabricants, importadors i subministradors seran estudiats amb detall en el mòdul 7.

